

הכנסת

מסקנות

הוועדה לזכויות הילד בעקבות החלטה על דיון מהיר

הכנסת העשרים
מושב ראשון
מסקנות מס' 1

נושא: פגיעה בפרטיותם של קטינים בעקבות הרפורמה בבריאות הנפש של חה"כ שלי יחימוביץ ומיכל רוזין

יושב ראש הכנסת וסגניו החליטו ביום שני ג' באב תשע"ה (19 ביולי 2015) להעביר לוועדה לזכויות הילד דיון מהיר של חברות הכנסת מיכל רוזין ושלי יחימוביץ בנושא "פגיעה בפרטיותם של קטינים בעקבות הרפורמה בבריאות הנפש".

הוועדה לזכויות הילד קיימה דיון בנושא ביום שני י"א באב תשע"ה (27 ביולי 2015). לישיבה הוזמנו נציגי משרד הבריאות, משרד הרווחה והשירותים החברתיים, משרד המשפטים, המוסד לביטוח לאומי, קופות החולים, המועצה הלאומית לשלום הילד, ארגון בזכות – המרכז לזכויות אנשים עם מוגבלויות וארגונים ציבוריים.

חה"כ שלי יחימוביץ ומיכל רוזין נמקו את העלאת הנושא בכך שבעקבות כניסת הרפורמה בבריאות הנפש לתוקף בתחילת חודש יולי, בתי החולים הפסיכיאטריים נדרשים להעביר דיווח מלא לקופות החולים אודות ילדים ובני נוער שאושפזו בין כתליהם. עד היום, אשפוז של קטינים לצורך אבחנה או טיפול לא תועד ולא נשמר במאגרי המידע של מערכת בריאות הנפש, אלא אם אובחנו כחולים במחלת נפש המסכנת אותם או את זולתם. זו הגנה ייחודית שניתנה לקטינים, שיכולים במהלך התבגרותם לחזור לתפקוד נורמטיבי מלא, בלי שיתווגו כחולים פסיכיאטריים, על המחיר החברתי והאישי הכבד הנלווה לכך. עם כניסת הרפורמה לתוקף, המידע אודות האשפוז יועבר כאמור במלואו מבתי החולים לקופות החולים. יתרה מכך, לא נקבעו כללים או הנחיות לעניין מחיקת המידע, הטיפול בו, וזהות הגורמים המקצועיים בקופות אשר רשאים לגשת אליו. כפועל יוצא, ילדים והורים רבים מעדיפים לבחור להימנע מקבלת טיפול רפואי, מחשש כי המידע לגבי אשפוזם יזלוג לגורמים חיצוניים, ויפגע בהם בעתיד.

חה"כ ד"ר יפעת שאשא ביטון, יושבת ראש הוועדה הדגישה כי על משרד הבריאות וקופות החולים לפעול באחריות מרבית למניעת פגיעתם של עתיד הילדים שהזדקקו לטיפול נפשי וכי עקרון טובת הילד צריך להיות בראש סדר העדיפויות של כל הגורמים המעורבים.

חה"כ יחימוביץ הוסיפה כי בעקבות עתירתה לבג"ץ לפני כמה שנים, בשיתוף המועצה לשלום הילד, התקבלה הנחיה שיש להשמיד את המסמכים הרפואיים של קטינים שטופלו במוסדות לבריאות

הנפש. נדרשנו שוב לנושא בשל מעבר הטיפול לקופות החולים שאינן מחויבות להשמיד את המסמכים.

ח"כ מיכל רוזין ציינה עוד כי קטינים שיזדקקו לטיפול נפשי נקודתי יאובחנו והאבחנה תלווה אותם כל חייהם אם המידע יישמר. בנוסף, תהיה אפליה בין קטינים ילדים להורים שידם משגת טיפול פרטי במטרה שהאבחון לא יירשם, לכאלה שלא יוכלו לממן טיפול פרטי. הורים רבים יחששו לפנות לקופות החולים בשל הסכנה שפרטים על הטיפול שילדם עבר יודלפו.

ד"ר טל ברגמן-לוי, ראש אגף בריאות הנפש במשרד הבריאות אמרה כי המידע אודות ההיסטוריה הנפשית של הילד חייב לעבור לקופות החולים ולהגיע לרופא המטפל. בקופות החולים קיים רגיש מאוד של מיליוני מטופלים וכי אין סיבה שמידע זה יודלף.

עו"ד מוריה כהן בקשי, מחלקת ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים אמרה כי בעקבות הרפורמה תהיה אגירת מידע רפואי לגורמים נוספים, דבר שלא מצויין בחוק וכי יש להתייחס לסוגיה מבחינה משפטית. עו"ד כהן בקשי הבטיחה לקיים דיון מעמיק בסוגיה עם משרד הבריאות וכי ייתכן ונזדקק לתיקון חקיקה.

להלן החלטות הוועדה:

1. הוועדה פונה למשרד הבריאות ולאגף בריאות הנפש להכפיף עצמם למגבלות החוק ופסיקת בג"ץ ולא להעביר את המידע על טיפול נפשי בקטינים עד שהדבר יובהר בדיון מעמיק עם משרד המשפטים.
2. הוועדה פונה למשרד המשפטים לזרז את הדיון בסוגיה עם משרד הבריאות ולדאוג להתאמת החקיקה ולקבוע את הכללים שיאפשרו הגנה מוחלטת של הקטינים.

המסקנות הונחו על שולחן הכנסת
ביום שלישי, י"ט באב התשע"ה
4 באוגוסט 2015